



Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center



SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA FÖLDRAJZ

Izpitna pola 1

1. feladatlap

Obča geografija – Izbrane regije

Általános földrajz – Választott régiók

Četrtek, 3. junij 2010 / 100 minut

2010. június 3., csütörtök / 100 perc

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca. Izpitni poli je priložena barvna priloga.

Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.

A jelölt két értékelőlapot is kap. A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.

**SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA**

Navodila kandidatu so na naslednji strani.

A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani.

A feladatlap terjedelme 20 oldal, ebből 3 üres. A színes melléklet terjedelme 4 oldal.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpitna pola vsebuje 32 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát (a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapokra)!

A feladatlap 32 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

*Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlap** erre kijelölt helyére! Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat nulla (0) ponttal értékeljük.*

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

A1 – OBČA / ÁLTALÁNOS FÖLDRAJZ

1. Obkrožite črki pred napačnima trditvama. / Karikázza be a két helytelen állítás előtti betűt.

- A Vsako gibanje zraka v vodoravni smeri imenujemo veter.
Minden vízszintes irányban történő légmozgást szélnek nevezünk.
- B Eden od dejavnikov, ki vplivajo na smer vetra, je rotacija Zemlje.
A Föld forgása saját tengelye körül egyike azoknak a tényezőknek, amelyek befolyásolják a szél irányát.
- C Stalne vetrove v tropskem pasu imenujemo pasati, v zmerno toplem pasu pa monsuni.
A trópusi övezet állandó szeleit passzátszeleknek, a mérsékelt övezetét pedig monszunnak nevezzük.
- D Veter piha v spodnjih plasteh ozračja od nizkega zračnega tlaka k visokemu.
Az atmoszféra alsó rétegeiben a szél az alacsony légnyomás irányából a magas légnyomás felé fúj.

(1 točka/pont)

2. Eno od napačnih trditev iz naloge 1 zapišite pravilno.

Az 1. számú feladatban található helytelen állítások egyikét írja le helyesen.

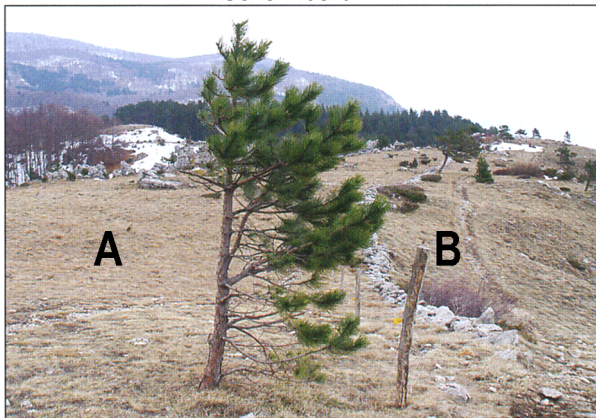
(1 točka/pont)

3. Poglejte sliko 1 in napišite črko, s katero je označena privertrna stran, ter imenujte veter glede na stran neba, ki je oblikoval krošnjo.

Figyelmesen nézze meg az 1. sz. képet, és írja le azt a betűt, amellyel a lejtő szélirányos oldala van jelölve, majd az égtájra való tekintettel írja le a lombformáló szél nevét.

Slika 1 / 1. sz. kép

Sever / észak



Jug / Dél

(Vir: Senegačnik, J., 2008: Slovenija 1, učbenik za 3. letnik gimnazije, str. 31. Modrijan. Ljubljana)

Črka / Betű: _____

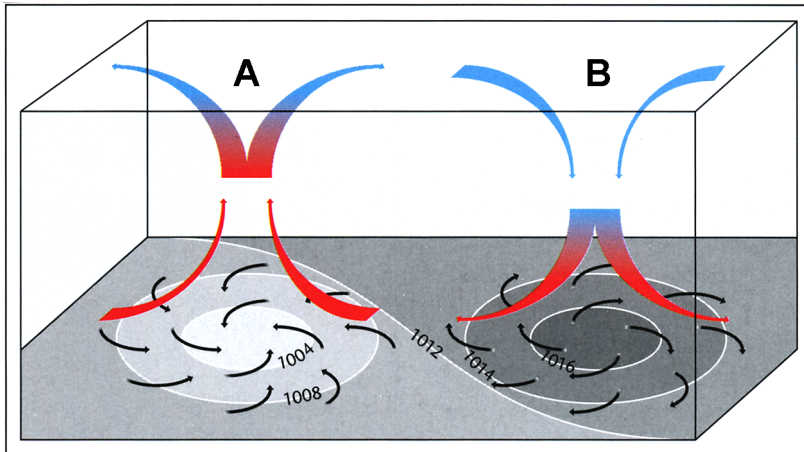
Veter / Szél: _____

(2 točki/pont)

4. Slika 2 prikazuje sklenjeni območji visokega in nizkega zračnega tlaka. Poimenujte sklenjeni območji, ki sta označeni s črkama A in B, ter napišite, kakšno vreme navadno prinašata. Odgovori lepo, slabo in grdo se ne upoštevajo.

A 2. sz. kép magas és alacsony légnyomású területet ábrázol. Nevezze meg az A és B betűvel jelölt két különböző légnyomású területet, majd írja le, milyen időjárást okoznak általában. A válaszban a szép, a rossz és a csúnya mellékneveket nem vesszük figyelembe.

Slika 2 / 2. sz. kép



(Vir: Senegačnik, J., 2006: Obča geografija, učbenik z 1. letnik gimnazij, str. 81. Modrijan. Ljubljana)

A _____

B _____

Vreme na območju A / Az A térség időjárása: _____

Vreme na območju B / A B térség időjárása: _____

(2 točki/pont)

5. Pojasnite vpliv pasatov na namočenost vzhodnih in zahodnih obal kontinentov.

Magyarázza meg a passzátszelek hatását a csapadékmennyiségre a kontinensek keleti és nyugati partjain.

Pojasnitev za vzhodne obale / A keleti partokra vonatkozó magyarázat: _____

Pojasnitev za zahodne obale / A nyugati partokra vonatkozó magyarázat: _____

(2 točki/pont)

6. Napišite, kateri letni čas je opisan v spodnjem besedilu, in vzročno-posledično pojasnite nastanek monsunskih padavin v tem letnem času.

Írja le, melyik évszakot jelöli az alábbi szöveg, majd ok-okozati összefüggéssel magyarázza meg a monszun okozta csapadékok keletkezését ebben az évszakban.

»V poplavah in zemeljskih plazovih, ki so jih v zadnjih dneh povzročile monsunske padavine v Bangladešu, je umrlo najmanj 67 ljudi, več kot milijon jih je moralo oditi z doma.«

(Vir: Kürbus, T., in drugi, 2004: Geografske značilnosti sveta, učbenik za 2. letnik gimnazije, str. 14. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Letni čas / Évszak: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

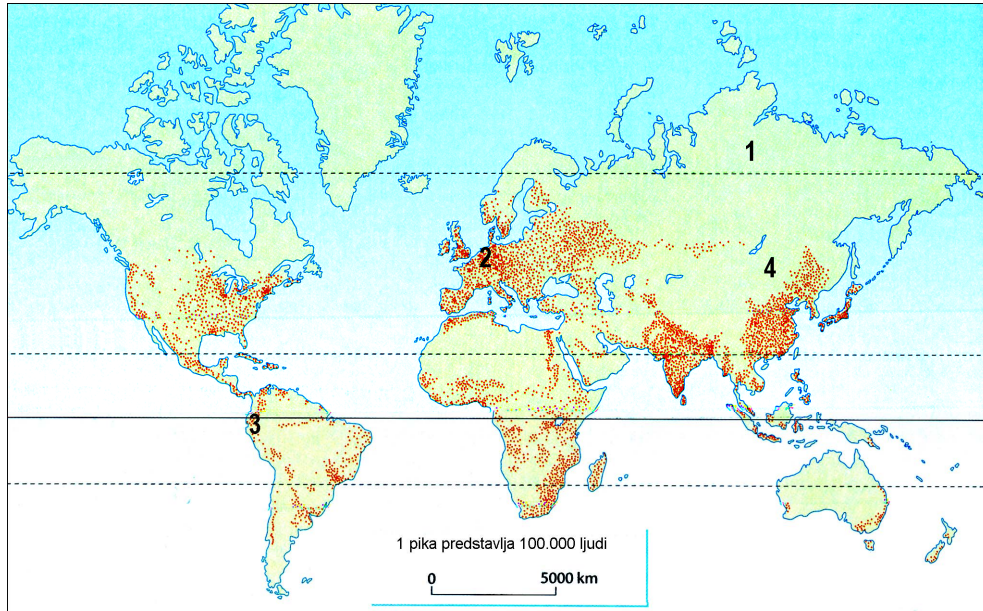
(2 točki/pont)

A2 – OBČA / ÁLTALÁNOS FÖLDRAJZ

7. Obkrožite črko pred trditvijo, ki pravilno označuje vsebino slike 3.

Karikázza be azt a betűt, amelyik a 3. sz. kép helyes tartalmát jelöli.

Slika 3 / 3. sz. kép



(Vir: Waugh, D., 2002: *Geography, An Integrated Approach*, str. 320. Nelson Thornes. United Kingdom)

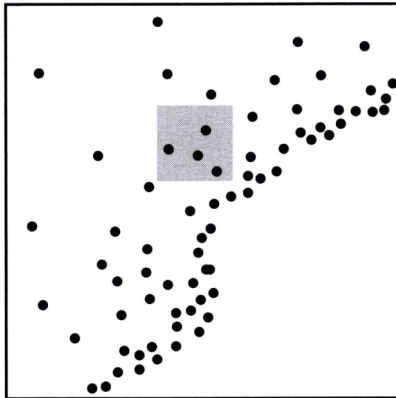
- A Razporeditev prebivalstva po svetu.
A világ népességének területi megoszlását.
- B Število prebivalcev na km² po svetu.
A népsűrűséget a világon.
- C Razporeditev števila otrok po svetu.
A gyermekek számának területi megoszlását a világon.
- D Razširjenost obolelih za aidsom po svetu.
Az AIDS-betegség elterjedtségét a világon.

(1 točka/pont)

8. Izračunajte gostoto prebivalstva na območju, ki je na sliki 4 osenčeno.

Számítsa ki a népsűrűséget azon a területen, amely a 4. sz. képen sátrózással van jelölve.

Slika 4 / 4. sz. kép



Legenda / Jelmagyarázat:

Ena pika predstavlja 200 prebivalcev
Egy pont 200 lakost jelent.

Velikost osenčenega območja znaša 100 km².
A besátrózott terület 100 km²

(Vir: IB Diploma program, M05/3/ GEOGR/BP1/ENG/TZO/XX)

Gostota prebivalstva / Népsűrűség: _____
(1 točka/pont)

9. Eden izmed glavnih dejavnikov, ki vplivajo na naselitev človeka v neki pokrajini, je rodovitnost prsti in tako možnost za pridelavo hrane.

K navedenim značilnostim prsti pripišite številko, s katero je na sliki 3 v nalogi 7 označeno območje, kjer je opazna posamezna značilnost. Posamezno številko napišite le enkrat.

A talaj termékenysége és ebből kifolyólag az élelmiszertermelés lehetősége egyike azoknak a főbb tényezőknek, amelyek befolyásolják egy térség lakottságát.

A felsorolt talajjellegzetességekhez írja azt a számot, amely a 3. sz. kép 7. feladatában az egyes területeken fellelhető jellegzetességet szemlélteti. Mindegyik számot csak egyszer írja le.

Presuha prst
Túl száraz talaj _____

Zamrznjena prst
Fagyos talaj _____

Preplitva prst
Túl sekély talaj _____

Pretežno rodovitna prst
Főleg termőtalaj _____

(2 točki/pont)

10. Opišite, kako značilnosti ekvatorialnega podnebja in lastnosti rjavih gozdnih prsti vplivajo na razporeditev in gostoto prebivalstva.

Röviden írja le, hogy az egyenlítői éghajlat sajátosságai és a barna erdőtalajok tulajdonságai hogyan befolyásolják a népesség területi megoszlását és a népsűrűséget.

Ekvatorialno podnebje / Egyenlítői éghajlat: _____

Rjave gozdne prsti / Barna erdőtalajok: _____

(2 točki/pont)

11. Razložite pojem »agrarna prenaseljenost« in opišite eno izmed njenih posledic.

Magyarázza meg a »mezőgazdasági túllakottság« fogalmát, és írja le annak egyik következményét.

Razlaga pojma / A fogalom magyarázata: _____

Posledica / Következménye: _____

(2 točki/pont)

12. Napišite eno izmed držav, ki je s prestavitvijo prestolnice poskušala spremeniti razporeditev prebivalstva v državi, in pojasnite, zakaj je bil tak politično-administrativni ukrep potreben.

Nevezzen meg egy olyan országot, amelyik a főváros áthelyezésével az ország népességének eloszlását igyekezett megváltoztatni. Magyarázza meg, miért volt szükség egy ilyen politikai-adminisztratív intézkedésre.

Država / Állam: _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

B1 – SVET / A VILÁG

13. Dopolnite besedilo.

Pótolja a hiányzó részt a szövegben.

Površje Brazilije sestavlja več naravnih enot. Brazilsko in _____
višavje sta nastali v _____ (geološka doba). Skoraj dve tretjini
površja obsega _____ (naravna enota), kjer prevladuje
_____ podnebje.

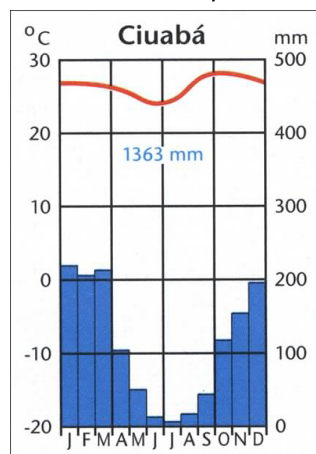
*Brazília domborzatát több természeti egység alkotja. A Brazil- és a
_____ felföld a _____ (geológiai
korszak) keletkeztek. A domborzat csaknem kétharmadát
a/az _____ (természeti egység) alkotja, ahol a uralkodó
éghajlat _____.*

(2 točki/pont)

14. Slika 5 predstavlja prevladujoči podnebni tip Brazilskega višavja. Ugotovite tip podnebja in razložite, zakaj pade največ padavin od decembra do marca.

Az 5. sz. kép a Brazil-felföld uralkodó éghajlati típusát szemlélteti. Állapítsa meg, melyik ez az éghajlattípus, majd magyarázza meg, miért decembertől márciusig esik a legtöbb csapadék.

Slika 5 / 5. sz. kép



(Vir: Senegačnik, J., 2004: Svet, str. 80. Modrijan. Ljubljana)

Podnebni tip / Éghajlattípus: _____

Razlaga / Magyarázat: _____

(2 točki/pont)

15. Opišite naravnogeografski razlog, ki je poleg podnebja še vplival na zgodnjo poselitev Jugovzhodne Brazilije.

Írjon le egy természetföldrajzi tényezőt, amely még az éghajlaton kívül befolyásolta Délkelet-Brazília korai betelepítését.

(1 točka/pont)

16. Priloga 1 (Priloga k Izpitni poli 1) prikazuje območje poraslo z amazonskim tropskim deževnim gozdom in območje, kjer je gozd že izkrčen. Navedite tri vzroke za krčenje amazonskega tropskega deževnega gozda.

Az 1. sz. melléklet (az 1. sz. feladatlap melléklete) az amazóniai trópusi esőerdővel benőtt térséget és a még ki nem irtott erdős területet ábrázolja. Soroljon fel három okot, ami miatt irtják az amazóniai trópusi esőerdőt.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki/pont)

17. Krčenje amazonskega tropskega deževnega gozda ni samo problem Brazilije. Glede na prilogo 1 (Priloga k Izpitni poli 1) opišite tri posledice krčenja tropskega deževnega gozda v Amazoniji in pojasnite, kako čezmerno krčenje vpliva na svetovne podnebne spremembe.

Az amazóniai trópusi esőerdő irtása nem csak Brazília problémája. Az 1. sz. melléklet alapján (az 1. sz. feladatlap melléklete) írja le a trópusi esőerdő irtásának három következményét, majd magyarázza meg, hogyan befolyásolja világszerte a túlzott erdőirtás az éghajlatváltozást.

Posledice / Következmények:

1 _____

2 _____

3 _____

Pojasnitev / Magyarázat: _____

(3 točke/pont)

B2 – SVET / A VILÁG

18. Glede na prilogo 2 (Priloga k Izpitni poli 1) napišite prevladujočo vero v naslednjih azijskih državah:

A 2. sz. mellékletet alapján (az 1. sz. feladatlap melléklete) írja le a legelterjedtebb vallást a következő ázsiai országokban:

Iran / Irán _____

Indija / India _____

Filipini / Fülöp-szigetek _____

Mongolija / Mongólia _____

(2 točki/pont)

19. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

Karikázza be az IGEN szót, amennyiben az állítás helyes, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

Indonezija je najštevilčnejša muslimanska država. DA / IGEN NE / NEM
A legtöbb muzulmán Indonéziában él.

Judovska sveta knjiga se imenuje Koran. DA / IGEN NE / NEM
A zsidók szent könyve a Korán.

Hindujsko svetišče se imenuje sinagoga. DA / IGEN NE / NEM
A zsinagóga hindu szentély.

Budizem prevladuje na Indokitajskem polotoku. DA / IGEN NE / NEM
Az Indokínai-félszigeten a buddhizmus az uralkodó vallás.

(2 točki/pont)

20. Z dvema primeroma opišite vlogo reke Ganges v tradicionalnem verovanju Indijcev.

Két példa segítségével írja le a Gangesz folyó szerepét az indiaiak hagyományos vallásában.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

21. Zamislite si, da potujete po eni izmed muslimanskih držav. Opišite, kako se vera kaže v načinu življenja ljudi in kako v drugih, pokrajinskih značilnostih države.

Képzeld el, hogy egy muzulmán országban utazgat. Írja le, hogyan mutatkozik meg a vallás az emberek mindennapi életmódjában, és hogyan látszódik az ország arculatán, illetve a táj jellegzetességeiben.

Način življenja / *Életmód*: _____

Pokrajinska značilnost / *Táji jellegzetesség*: _____

(2 točki/pont)

22. Imenujte naroda, ki prevladujeta v Izraelu, in pojasnite, zakaj med njima pogosto izbruhnejo napetosti in vojne.

Melyik két nemzet az uralkodó Izraelben? Magyarázza meg, miért alakulnak ki nagyon sokszor feszültségek, és miért törnek ki háborúk is köztük.

Pojasnitev / *Magyarázat*: _____

(2 točki/pont)

C1 – EVROPA / EURÓPA

23. Fotografije v prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 1) prikazujejo značilnosti površja v treh različnih pokrajinskih enotah Srednje Evrope. Izpišite črke pokrajinskih enot tako, kakor si sledijo od severa proti jugu, ter imenujte pokrajinski enoti, označeni s črkama A in B.

A 3. sz. melléklet fotói (az 1. sz. feladatlap melléklete) Közép-Európa három különböző tájegységének domborzati jellegzetességeit szemléltetik. Írja ki a tájegységek betűit úgy, ahogy északról déli irányban következnek egymás után, majd nevezze meg az A és B betűvel jelölteket.

Črke / Betűk: _____, _____ in / és _____.

Pokrajinska enota A / A betűvel jelölt tájegység: _____

Pokrajinska enota B / B betűvel jelölt tájegység: _____

(2 točki/pont)

24. K spodaj naštetim površinskim oblikam pripišite črko tiste pokrajinske enote iz priloge 3 (Priloga k Izpitni poli 1), za katero je ta oblika najznačilnejša.

A 3. sz. melléklet (az 1. sz. feladatlap melléklete) segítségével írja a felsorolt domborzati formákhoz az oda illő tájegység nevét.

Kotline / Medencék: _____

Močvirja / Mocsarak: _____

Ledeniške doline / Gleccservölgyek: _____

Tektonski jarek / Tektonikai árok: _____

(2 točki/pont)

25. Napišite geološko obdobje in ime orogeneze, v kateri sta nastali gorovji v pokrajinski enoti A in C v prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 1).

Írja le annak a geológiai korszaknak és az orogénízisnek a nevét, amelyben az A és C tájegységben – 3. sz. melléklet (az 1. sz. feladatlap melléklete) – található hegységek keletkeztek.

Geološko obdobje / Geológiai korszak Ime orogeneze / Orogenézis

Gorovje v pokrajini A: _____
Az A táj hegysége

Gorovje v pokrajini C: _____
A C táj hegysége

(2 točki/pont)

26. Primerjajte pokrajino na sliki A in B v prilogi 4 (Priloga k Izpitni poli 1). Imenujte gospodarsko dejavnost, ki je vzrok za spremembe v pokrajini, in opišite dve posledici teh sprememb.

Hasonlítsa össze az A és B képeken – 4. sz. melléklet (az 1. sz. feladatlap melléklete) – látható tájakat. Nevezze meg azt a gazdasági tevékenységet, amely változásokat okozott a tájban, majd írja le ezek két következményét.

Gospodarska dejavnost / *Gazdasági tevékenység*: _____

Opisa / *Leírások*:

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

27. Imenujte ledeniško akumulacijsko obliko, ki je v prilogi 5 (Priloga k Izpitni poli 1) označena s številkami 1, 2 in 3, ter pojasnite pomen pradolin v kmetijstvu.

Nevezze meg azt a glaciális-akkumulációs formát, amely az 5. sz. mellékletben (az 1. sz. feladatlap melléklete) 1., 2. és 3. számmal van jelölve. Magyarázza meg az ősfolyamvölgyek jelentőségét a mezőgazdaságban.

Ledeniška akumulacijska oblika: _____

Glaciális-akkumulációs forma

Pojasnitev: _____

Magyarázat

(2 točki/pont)

C2 – EVROPA/EURÓPA

28. Priloga 6 (Priloga k Izpitni poli 1) prikazuje deleže zaposlenih po sektorjih v različnih letih v Veliki Britaniji. Iz legende izpišite črko, ki označuje delež zaposlenih v sekundarnem sektorju.

A 6. sz. melléklet (az 1. sz. feladatlap melléklete) Nagy-Britannia népessége tevékenységi összetételének arányait ábrázolja szektoronként. A jelmagyarázatból írja ki azt a betűt, amely a szekunder szektorban foglalkoztatottak arányát jelöli.

Črka / Betű: _____

(1 točka/pont)

29. K trditvi napišite DA, če je pravilna, in NE, če je napačna.

Írja az állításhoz az IGEN szót, amennyiben az helyes, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

_____ Osnova stare industrije v Veliki Britaniji so bila domača nahajališča premoga in surovine iz kolonij.

Nagy-Britannia régi iparának alapjai a hazai szénlelőhelyek és a gyarmatokból származó nyersanyagok voltak.

_____ Najstarejši industrijski panogi v Veliki Britaniji sta bili tekstilna industrija in železarstvo.

A textil- és a vasipar volt Nagy-Britannia legrégebbi ipari ágazata.

_____ Veliko Britanijo je zajela deindustrializacija že v drugi polovici 20. stoletja.

Nagy-Britanniában a deindusztrializáció a 20. század második felében terjedt el.

_____ Več od polovice podjetij v univerzitetnem mestu Cambridge je usmerjeno v avtomobilsko in letalsko industrijo.

Cambridge egyetemi város vállalatainak több mint fele autó- és repülőgépipari irányultságú.

(2 točki/pont)

30. Opišite tri značilnosti industrije visoke tehnologije.

Írja le a csúcstechnológia három jellegzetességét.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki/pont)

31. K navedenima območjema zapišite črki, s katerima sta označeni v prilogi 7 (Priloga k Izpitni poli 1), in imenujte proces, s katerim označujemo takšne selitvene tokove.

A 7. sz. mellékletben (az 1. sz. feladatlap melléklete) két térséget betűvel jelöltünk. Írja a térségekhez az oda illő betűt, majd nevezze meg azt a folyamatot, amely ilyen migrációs áramlatokra vonatkozik.

Območje odseljevanja: _____

Kivándorlási térség

Območje priseljevanja: _____

Bevándorlási térség

Proces: _____

Folyamat

(2 točki/pont)

32. Razložite namen ustanavljanja zelenih pasov v Veliki Britaniji in opišite dve pozitivni in eno negativno posledico nastanka teh pasov.

Magyarázza meg, mi a zöldövezetek megalapításának célja Nagy-Britanniában. Írja le ennek két pozitív és egy negatív következményét.

Razlaga: _____

Magyarázat

Opis dveh pozitivnih posledic:

Két pozitív következmény leírása

1 _____

2 _____

Opis negativne posledice: _____

A negatív következmény leírása

(3 točke/pont)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal